

Öğretmen Adaylarının Kültür Kavramına Yönelik Metaforik Algıları

Metaphorical Perceptions of Teacher Candidates towards the Concept of Culture

Sinan BULUT¹, Zühal DİNÇ ALTUN²

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Başvuru Tarihi / Application Date: 02.02.2022

Kabul Tarihi / Accepted Date: 22.04.2022

Atf İçin / To Cite This Article: Bulut S. ve Dinç Altun, Z., (2022). Öğretmen adaylarının kültür kavramına yönelik metaforik algıları. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (REFAD)*, 2(1), 60-79.

ÖZ: Bu çalışmada öğretmen adaylarının “kültür” kavramına yönelik metaforik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenoloji deseni kullanılmış ve veriler içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu eğitim fakültesinde öğrenim gören 205 kadın ve 72 erkek olmak üzere toplam 277 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının kültüre yönelik algılarını belirlemek için “Kültür.....a/e benzer. Çünkü.....” şeklindeki açık uçlu soru kullanılmıştır. Demografik bilgi edinmek amacıyla katılımcılara cinsiyet, bölüm ve sınıf düzeyi ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Araştırmada, öğretmen adayları 112 adet metafor üretmiştir. Öğretmen adayları tarafından üretilen bu metaforlar ortak özellikleri bakımından 11 kavramsal kategori altında toplanmaktadır. Araştırma sonucunda, öğretmen adayları tarafından “kültür” kavramının birbirlerinden farklı metaforlarla açıklandığı ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar sözcükler: Kültür, metafor analizi, öğretmen adayları

ABSTRACT: In this study, it was aimed to determine the metaphorical perceptions of teacher candidates towards the concepts of "culture". Phenomenology design, one of the qualitative research designs, was used in the research and the data were analyzed by content analysis technique. The study group of the research consists of a total of 277 pre-service teachers, 205 women and 72 men, studying at the faculty of education. An open-ended questionnaire was used to examine pre-service teachers' metaphors for culture in which "Culture is like ... because ..." prompt exists. In the research, pre-service teachers produced 112 metaphors. These metaphors produced by pre-service teachers are grouped under 11 conceptual categories in terms of their common features. As a result of the research, it was revealed that the concept of "culture" was explained by different metaphors by the teacher candidates.

Keywords: Culture, metaphor, pre-service teachers

¹ Öğr. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, sinan.bulut@erdogan.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9403-7909

² Doç. Dr., Trabzon Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, zdincaltun@trabzon.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3122-5160

1. GİRİŞ

Kültür, bir toplumun genetik kodlarının tamamını bünyesinde bulunduran çok geniş ve köklü bir kavramdır. Bir toplumun mensubu olarak yaşayan, tecrübe edinen ve biriktiren insan bu zengin birikimi sonraki nesillere aktararak devamlılığını sağlamıştır. Bu süreç dinamik temeller üzerine inşa edilmekle birlikte, insan yaşamının vazgeçilmez bir unsurudur. Toplum olma bilinci ve aidiyet ancak bu şekilde oluşturulabilmektedir.

Kültür, kişinin ait olduğu grubun benimsediği din, ahlâk, tarih, norm, gelenek ve sanat anlayışı gibi manevî unsurlarla maddî unsurların ve sosyal yapı unsurlarının bütününden meydana gelir (Arıkan, 2021). Kültür, belirli bir kökten gelmiş bir toplumun "mayası" anlamındadır. Bir toplumun mayasını yani kültürünü; o toplumun dil, yazı, tarih, din, töre, edebiyat ve sanat birliğinin toplamı belirler. Bir toplumun temelini oluşturan bu ortak değerler, o toplumun diğer toplumların kimliklerinden nasıl ve nerede ayrıldığını belgeler (Arıkan, 2021). Toplumun birleştirici gücü diye ifade edebileceğimiz kültür, çeşitli şekillerde ifade edilir. Müzik kültürün en önemli ifade biçimlerinden biridir. Aynı zamanda müzik, kültürel zenginliklerin nesilden nesile aktarılmasında da önemli bir rol üstlenir (Bulut, 2019).

“Müziğin insan yaşamındaki önemi, onun insan yaşamının değişik boyutlarındaki çok yönlü işlevlerinden kaynaklanır. Bu işlevler bireysel, toplumsal, kültürel, ekonomik, siyasal, sağaltımsal ve eğitimsel olmak üzere yedi kümede toplanabilir.” (Uçan, 2018, s. 10). Bu işlevlerden en önemlisi de müziğin kültürel işlevidir. Müziğin kültürel işlevinin, estetik bir bilinçle insanı iyiye ve doğruya yöneltme çabası göz önüne alındığında, bireyin çevresiyle iletişimini arttırdığı, topluma uyum noktasında onu daha yararlı ve verimli bir noktaya getirdiği bilinmektedir (Bulut, 2019). Müziğin kültürel işlevinin gerçekleşebilmesinde ve kültürel potansiyelin aktarılabilmesinde eğitim sisteminin temel yapı taşı olan okulların ve organize edilen öğretim programlarının önemli bir rolü vardır. Ülkemizde de bu bağlamda öğretim programları düzenlenerek okullarda aktarılmaktadır.

Türk eğitim sisteminin genel amaçları arasında bireylerin milli ve manevi değerleri benimsemeleri ve koruyup geliştirmeleri yer almaktadır. Kültür varlıklarının niceliği ve niteliği bakımından çok önemli bir konuma sahip olan ülkemiz açısından bu genel amacı gerçekleştirmek oldukça önemlidir (Ay, 2013). Belirlenen bu amaç doğrultusunda bireyi bu değerlere sahip olacak biçimde yetiştirmek eğitim sisteminin vazgeçilmez bir unsuru olan öğretmenler aracılığıyla gerçekleşebilmektedir. Dolayısıyla öğretmen yetiştiren yükseköğretim kurumlarında uygulanan öğretim programlarının öğretmen adaylarına kültürel bilinç kazandırmaya yönelik düzenlenmesi ve bu doğrultuda eğitim verilmesi önem arz etmektedir. Ancak bu yeterliliğe sahip öğretmenler öğrencilerine kültürel değerlerimizi gerektiğince aktarıp sürecin devamlılığına katkıda bulunabilir.

Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK] tarafından 2018 yılında güncellenen öğretmen yetiştirme lisans programlarına dair uygulama yönergesinde “Programlardan mezun olacak öğretmen adayının; evrensel, milli ve yerel/bölgesel kültürleri ve bunlar arasındaki ortak ve farklı yanları tanıyan öğretmen niteliği kazanmış olarak mezun olması beklenmektedir.” ifadesi bulunmaktadır. Bu ifade doğrultusunda düzenlenen Genel Kültür Seçmeli Dersler içerisinde “Türk Musikisi” dersi yer almaktadır. Bu seçmeli dersin içeriğinde ülkemizin müziği ve bu müziğin içerisindeki unsurlar yer almaktadır. “Kültür” kavramı bu dersin içeriğinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu kavramın öğretmen adayları tarafından özümseme ifade edilmesi dersin amaçlarına ulaşılmasına katkı sağlayabilir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının “kültür” ile ilgili zihinsel imgelerini ortaya çıkarmada güçlü bir zihinsel araç olarak kullanılan metaforların etkili olacağı düşünülmektedir.

Metaforlar, insanların hayatı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl gördüklerini farklı benzetmeler aracılığıyla açıklamak için kullandıkları bir araç olarak düşünülmektedir (Cerit, 2008). Metafor, bir kişinin bir kavramı ya da olguyu algıladığı şekilde, benzetmeler yaparak ifade etmesidir (Aydın, 2010). Özellikle zor kavram ve terimlerin öğrenimi sürecinde, soyut kavramların somutlaştırılmasında ve görselleştirilmesinde metaforlar son derece önemlidir. Bu bağlamda metaforlar yeni bir bilginin öğrenilmesini kolaylaştırmasının yanı sıra bir düşünce ve görme biçimidir (Morgan, 1998). Kültürel kavramların soyut yapısı ve bu kavramların dolaylı bir yolla aktarımının neredeyse zorunluluğu; soyut,

karmaşık veya kuramsal bir olguyu anlama ve açıklamada işe koşturulabilecek güçlü bir zihinsel model olarak metaforları öne çıkarmaktadır.

Öğretmen adaylarının algı, tutum ve inançlarının incelenmesi öğretmen eğitimi çalışmalarının temel amaçlarından biri olmakla birlikte hizmet öncesi dönemdeki adayların inanç, eğilim ve mesleki uygulamalarını belirlemek profesyonel gelişimlerine katkı sağlamak açısından da önemlidir (Noyes, 2004).

Bu bağlamda çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının “kültür” kavramına yönelik metaforik algılarını belirlemektir. Çalışmada bu amaç doğrultusunda şu soruların cevapları aranmıştır:

- Öğretmen adaylarının “kültür” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
- “Kültür” kavramına ilişkin ortaya çıkan metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma modellerinden olgu bilim (fenemonoloji) deseni kullanılmıştır. Olgu bilim (fenemonoloji) deseni farkında olduğumuz fakat derinlemesine ve sebepleriyle ortaya koyamadığımız kavramların ortaya çıkarılmasında kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde öğrenim gören 277 öğretmen adayından oluşmaktadır. Bu çalışmada amaçlı örneklem yöntemlerinden kolay ulaşılabılır örnekleme tekniği tercih edilmiştir. Kolay ulaşılabılır durum örnekleme, araştırmaya dahil edilecek katılımcılara kolay ulaşılabilmesi ile ilgilidir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2015). Katılımcılara ait bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Katılımcıların Cinsiyet, Sınıf Düzeyi ve Anabilim Dallarına Göre Dağılımı

Değişken	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	205	74
	Erkek	72	26
Sınıf Düzeyi	2	140	50
	3	123	44
	4	14	6
Anabilim Dalı	PDR	52	19
	Resim-iş Eğitimi	13	5
	Matematik Eğitimi	41	15
	Sınıf Eğitimi	54	19
	Sosyal Bilgiler Eğitimi	58	21
	Türkçe Eğitimi	49	18
	Fen Eğitimi	6	2
	BÖTE	4	1
Toplam		277	100

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada katılımcıların “kültür” kavramına yönelik metaforik algılarının belirlenmesi amacıyla online bir form hazırlanmıştır. Formda yer alan sorular online ortamda hazırlanmasının akabinde katılımcıların elektronik posta adreslerine online formun linki ve tanıtım metni gönderilmiştir. Katılımcılar online forma 15 gün süresince erişebilmişlerdir. Veriler toplandıktan sonra online forma erişim sonlandırılmış veriler analiz edilmek üzere arşivlenmiştir. Ayrıca veri toplamak amacıyla hazırlanan online form aracılığıyla katılımcıların öğrenim gördükleri anabilim dalı, sınıf düzeyleri ve cinsiyetleri hakkında bilgiler elde edilmiştir.

2.4. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, öğretmen adaylarının “Kültür.....a/e benzer. Çünkü.....” şeklinde hazırlanmış olan ifadeleri tamamlamalarını gerektiren online bir form aracılığıyla elde edilmiştir. Online formun açıklamalar bölümünde metafor kavramı ve örnekleri hakkında bilgiler verilmiştir. Online form 15 gün boyunca erişilebilmiş ve her öğretmen adayı için bir kez cevaplanabilecek şekilde düzenlenmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırma sonunda elde edilen veriler içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen veriler araştırmacı tarafından detaylı bir şekilde incelenmiş, uygun olmayan ya da mükerrer olarak tespit edilen cevaplar ayıklanarak tekrar değerlendirilmiştir. Ayıklama işlemi sonrasında 112 metafor tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının ürettiği 112 metafor ve gerekçeleri incelenerek ilgili metaforlar benzerliklerine göre kategorilere ayrılmıştır. Öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlar 11 kategoride toplanmıştır. Oluşturulan metafor ve kategoriler bağımsız iki uzman tarafından incelenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda metafor ve kategoriler tekrar incelenerek son hali verilmiştir. Araştırmanın son aşamasında veriler yorumlanarak raporlaştırılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretmen adaylarının “kültür” kavramına yönelik ürettiği oldukları metaforlar ve bu metaforların ortak özelliklerine göre oluşturulan kavramsal kategorilere yer verilmiştir.

3.1. Öğretmen Adaylarının “Kültür” Kavramı İçin Kullandıkları Metaforlara Ait Bulgular

Öğretmen adaylarının “kültür” kavramına yönelik ürettiği oldukları toplam 112 metafor bulunmaktadır. Bu metaforlar toplam 277 öğrenci tarafından oluşturulmuştur. Aşağıdaki tabloda bu metaforlara ait sıklık tablosu verilmiştir. Listede her bir metaforu temsil eden öğretmen adayı sayısı ve frekansı sunulmuştur. Aynı sayıdaki metaforlar için alfabetik sıralama yapılmıştır.

Tablo 2: Öğretmen adaylarının “kültür” metaforuna yönelik ürettikleri metaforlara ait sıklık tablosu

Metaforun Sırası	Metaforun Adı	f	%	Metaforun Sırası	Metaforun Adı	f	%
1	Ağaç	23	8,3	57	Birikim	1	0,4
2	Hayat	15	5,4	58	Boya seti	1	0,4

3	Ayna	13	4,6	59	Bukalemun	1	0,4
4	Öz	13	4,6	60	Can	1	0,4
5	Miras	11	3,9	61	Çatışma	1	0,4
6	Aile büyükleri	9	3,2	62	Çikolata	1	0,4
7	Can suyu	9	3,2	63	Dere	1	0,4
8	Gökkuşluğu	9	3,2	64	Dil	1	0,4
9	Hazine	7	2,4	65	Ekmek	1	0,4
10	İnsan	6	2,1	66	Göl	1	0,4
11	Kimlik	6	2,1	67	Gri	1	0,4
12	Anne	5	1,7	68	Hamur	1	0,4
13	Köprü	5	1,7	69	Heykeltıraş	1	0,4
14	Bahçe	4	1,3	70	Işık	1	0,4
15	Coğrafya	4	1,3	71	İlaç	1	0,4
16	Kitap	4	1,3	72	İletişim merkezi	1	0,4
17	Yapboz	4	1,3	73	İz	1	0,4
18	Alışveriş	3	1	74	Kader	1	0,4
19	Kaya	3	1	75	Kalp	1	0,4
20	Maya	3	1	76	Kan bağı	1	0,4
21	Nefes	3	1	77	Kartopu	1	0,4
22	Nehir	3	1	78	Kardeş	1	0,4
23	Toprak	3	1	79	Kış mevsimi	1	0,4
24	Yemek	3	1	80	Kıyafet	1	0,4
25	Zincir	3	1	81	Kıymetli eşya	1	0,4
26	Baba	2	0,7	82	Kilim	1	0,4
27	Çatı	2	0,7	83	Kişilik	1	0,4
28	Deniz	2	0,7	84	Kuzey yıldızı	1	0,4
29	DNA	2	0,7	85	Matruşka	1	0,4
30	Ekin	2	0,7	86	Meyve tabağı	1	0,4
31	Ev	2	0,7	87	Muhacirlik	1	0,4
32	Göbek bağı	2	0,7	88	Mücevher	1	0,4
33	Hafıza	2	0,7	89	Müzik	1	0,4
34	İklim	2	0,7	90	Okyanus	1	0,4
35	İnanç	2	0,7	91	Otobüs	1	0,4
36	Kar tanesi	2	0,7	92	Öğretmen	1	0,4

37	Kütüphane	2	0,7	93	Parmaklar	1	0,4
38	Renk	2	0,7	94	Pusula	1	0,4
39	Sistem	2	0,7	95	Sarmaşık	1	0,4
40	Tablo	2	0,7	96	Sevinç	1	0,4
41	Tarih	2	0,7	97	Soy ağacı	1	0,4
42	Türkü	2	0,7	98	Su döngüsü	1	0,4
43	Türlü yemeği	2	0,7	99	Şehirler	1	0,4
44	Yol	2	0,7	100	Şifre	1	0,4
45	Altın kolye	1	0,4	101	Teknoloji	1	0,4
46	Anahtar	1	0,4	102	Televizyon	1	0,4
47	Ansiklopedi	1	0,4	103	Temsilci	1	0,4
48	Arazi	1	0,4	104	Töre	1	0,4
49	Ateş	1	0,4	105	Un	1	0,4
50	Ay	1	0,4	106	Üslup	1	0,4
51	Bebeğin büyümesi	1	0,4	107	Vatan	1	0,4
52	Benimseyiş	1	0,4	108	Virüs	1	0,4
53	Benlik	1	0,4	109	Yağmur	1	0,4
54	Beyin	1	0,4	110	Yapı taşı	1	0,4
55	Binanın kolonu	1	0,4	111	Yardım kumbarası	1	0,4
56	Binanın temeli	1	0,4	112	Yıllanmış kahve	1	0,4
Toplam						277	100
Toplam						277	100

Tablo 2’de görüldüğü üzere öğretmen adayları “kültür” metaforuna ait 112 adet metafor üretmişlerdir. İlk beş sırada yer alan metaforlar sırasıyla; ağaç (23 öğretmen adayı, %8,3), hayat (15 öğretmen adayı, %5,4), ayna (13 öğretmen adayı, %4,6), öz (13 öğretmen adayı, %4,6), miras (11 öğretmen adayı, %3,9) şeklindedir.

3.2. Öğretmen Adaylarının Kültüre Yönelik Oluşturdukları Metaforların Ortak Özellikleri Bakımından Oluşturduğu Kategoriler

Öğretmen adaylarının “kültür” kavramına ait oluşturdukları metaforlar 11 kategori altında toplanmıştır. Bu kategorilere ait tablolar aşağıda verilmiştir.

Tablo 3: Sürekliliği Sağlayan Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Ağaç	23	31,2	Göl	1	1,3
Miras	11	14,9	İletişim merkezi	1	1,3
Alışveriş	3	4,1	İz	1	1,3
Kaya	3	4,1	Kader	1	1,3
Zincir	3	4,1	Matruşka	1	1,3
Deniz	2	2,8	Muhacirlik	1	1,3
DNA	2	2,8	Mücevher	1	1,3
Ekin	2	2,8	Okyanus	1	1,3
Tarih	2	2,8	Sevinç	1	1,3
Türkü	2	2,8	Soy ağacı	1	1,3
Yol	2	2,8	Su döngüsü	1	1,3
Arazi	1	1,3	Şifre	1	1,3
Ateş	1	1,3	Teknoloji	1	1,3
Bebeğin büyümesi	1	1,3	Töre	1	1,3
Dere	1	1,3	Virüs	1	1,3
			Toplam	74	100

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının sürekliliği sağlayan bir unsur olarak kültür kategorisinde 30 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 74 öğretmen adayı üretmiştir. En sık kullanılan beş metafor; ağaç (23 öğretmen adayı, %31,2), miras (11 öğretmen adayı, %14,9), alışveriş (3 öğretmen adayı, %4,1), kaya (3 öğretmen adayı, %4,1) ve zincir (3 öğretmen adayı, %4,1) metaforlarıdır. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir. Her bir görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür ağaç gibidir. Çünkü kökü uçsuz bucaksız yerlere uzanır her dalda farklı bir ögesi farklı bir unsuru vardır yeni bir dal özünü eskiden kökünden alarak olgunlaşır.” (**Ağaç metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür miras gibidir. Çünkü atalarımızdan bize kalan, nesilden nesile aktarılacak, geçmişimizi içeren bir hazinedir.” (**Miras metaforu**, Türkçe Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür alışveriş gibidir. Çünkü kuşaktan kuşağa aktarılır.” (**Alışveriş**, Matematik Eğitimi, 2, kadın)

“Kültürü bir kayaya benzetebiliriz. Çünkü kayalar rüzgarın yağmurların etkisi altında kalıyor ama hiç bir zaman özünü kaybetmiyor. Sadece şekli değişiyor. Günümüzde de hala eski kültürümüzün gelenek ve göreneklerimizin etkisini görüyoruz.” (**Kaya metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 3, kadın)

“İç içe geçmiş zincirler gibidir. Çünkü geçmiş ve gelecek arasında sıkı bir bağ kurulmasını sağlar. Bir yerde oluşacak olan kopukluk ilerlemeye engel olur.” (**Zincir metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür bir deniz gibidir. Çünkü denizi oluşturan birçok unsur vardır. Taşlar, kayalar, hayvanlar, bitkiler... Denizin dibine indikçe bu çeşitliliği görebiliriz. Kültür de aynı böyledir. İçerisinde farklı birçok unsuru bulundurur ve kültür, incelenmesiyle birlikte zenginliklerini ortaya çıkarır.” (**Deniz metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

“Kültür aynı insan DNA’sı gibidir. Çünkü nesilden nesile aktarılır.” (**DNA metaforu**, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, 4, kadın)

“Kültür anlamı gibi ekin gibidir çünkü ekinde ektiğini biçersin, atalarımız geçmişte neler yapmışsa biz de onları gelenek haline getiriyoruz zamanında ekilen ekinin dönem geçtikçe hasadını alıyoruz.” (**Ekin metaforu**, Matematik Eğitimi, 3, kadın)

“Tarih gibidir. Çünkü zaman içinde birçok şeyden etkilenir.” (**Tarih metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 3, kadın)

“Müzik gibidir, çünkü her milletin müziği farklı olduğu gibi kültürü de farklıdır.” (**Müzik metaforu**, Fen Bilgisi Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür yol gibidir. Nasıl yol kat edildikçe yeni yerler görüp yeni bilgiler öğreniyorsak, kültürde zaman geçtikçe sürekli kendini geliştirerek büyür.” (**Yol metaforu**, Sınıf Eğitimi, 2, erkek)

“Kültür arazi gibidir. Çünkü gelecek nesillere miras olarak kalır.” (**Arazi metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür yanan ateş gibidir çünkü beslenirse yanar, beslenmezse söner, dikkat edilmezse yangınlar çıkabilir.” (**Ateş metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür bir bebeğin büyümesi gibidir. Çünkü bebek nasıl ki içinde bulunduğu değerlerden, çevreden, toplumdaki etkilenip; gelecek için büyüyüp, hazırlanıyorsa kültürde toplumların kendilerine özgü olan değerler, düşünceler bütünü olup geleceğe aktardıkları araçlardır.” (**Bebeğin büyümesi metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Dere gibidir. Dere akıp giderken önüne çıkan her şeyi içine alıp akıp gitmeye devam eder. Kültür de dere gibidir kendi kaynağından çıkıp önüne çıkan toplumların etkilerini de içine alıp akıp gitmeye devam eder.” (**Dere metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, kadın)

“Göl gibidir çünkü birçok kaynaktan su alan göl zamanla bir karışım haline gelir ve her daim o kaynaklardan su almaya devam eder bu yüzden kültürde eskiden bugünüme ve bugünden yarınlara kadar süregelen ve sürecek bir olgudur.” (**Göl metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür bir iletişim merkezi gibidir. Çünkü kültür nesilden nesle dil ve iletişimle aktarıldığı için bundan herkes faydalanır.” (**İletişim merkezi metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür, geçmişin izi gibidir. Çünkü kültür geçmişten beslenerek ve ondan güç alarak zenginleşmektedir.” (**İz metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, erkek)

“Kader gibidir. Çünkü Dünya’da ilk nefes aldığın yer sana atfedilmiştir ve bu senin etkinle gerçekleşmemiştir. Dünya’da ilk nefes aldığın yerde seni insan veya insan topluluğu karşılar ve bu insanlar sen dünyaya gelene kadar hep etkileşim içerisindeydiler ve kültürü sana miras bırakmak için çaba gösterdiler.” (**Kader metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür matruşka gibidir. Çünkü kültürün bileşenlerine bakıldığında bütün maddi ve manevi yönlerin içinde bir sürü ögenin olduğu görürüz. Anne matruşkanın kültürü sembolize ettiği, onun içindeki bebek matruşkalar ve yine o bebek matruşkaların ortadan açıldığında çıkan başka matruşkalar kültürün bileşenleri gibidir. İç içe yerleştirilmiş matruşkalar; dil, din, gelenek, görenek, türküler, inanç, halı dokumaları, etnik köken, cinsiyet, aile yapısı, sanat, bilim, örf, adet, yaşam tarzı gibi bileşenlerin

hepsi anne matruşkayı anne yapan unsurlardır.” (**Matruşka metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

“Kültür muhacirlik gibidir. Mithat Cemal Kuntay, Üç İstanbul kitabında; “Muhacir, gideceği yer olmadan sürekli yürüyen hayalettir, adını bilmediği bir başka hayaletin ekmeğini yiyecektir.” diye bize muhacirliği anlatır. Kültür de böyledir işte, belli bir sonu olmayan, varlığı belli olmayan ama bir şekilde içimizde bir yerde çok önemli bir yer tutan yanımızdır. Muhacirliktir çünkü bir yere ait olmasa da hep içimizde bizimle beraber olan tarafımızdır.” (**Muhacirlik metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

“Nesilden nesilden aktarılan bir mücevher gibidir. Her nesilde farklı bir önem ve değer kazanarak yıllar boyu sürüp gider.” (**Mücevher metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Okyanus gibidir. Okyanus nasıl hudut bilmeyen bir varlıksa kültür de okyanus gibi sonsuz olan bir varlıktır.” (**Okyanus metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, kadın)

“Sevinç gibidir çünkü paylaştıkça çoğalır.” (**Sevinç metaforu**, Sınıf Eğitimi, 1, erkek)

“Kültür soy ağacı gibidir. Özünde ne varsa genlerinde de o vardır.” (**Soy ağacı metaforu**, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, 4, erkek)

“Su döngüsü gibidir çünkü asla yok olmaz.” (**Su döngüsü metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

“Kültür, banka kartı şifresi gibidir. İnsan banka kartına sahip çıkmaz onu kaybeder veya şifresini unutursa içindeki parayı kullanamaz. Aynı şekilde atalarımızın biriktirip hesabımıza yüklediği değerleri kullanabilmemiz ve bizden sonrakilere aktarabilmemiz için kültüre sahip çıkmalı, şifrelerini asla unutmamalıyız.” (**Şifre metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür teknoloji gibidir. Çünkü her daim kendi içinde gelişim gösterir.” (**Teknoloji metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, erkek)

“Töre gibidir. Çünkü vazgeçilmezdir.” (**Töre metaforu**, Matematik Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür virüs gibidir. Çünkü bir arada bulunan her insan birbirinden etkilenir ve bu şekilde ilerler. Bulaşıcıdır.” (**Virüs metaforu**, Türkçe Eğitimi, 2, kadın)

Tablo 4: Karakteristik Özellikleri ve Zenginlikleri İçeren Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Gökkuşağı	9	17,3	Çatışma	1	1,9
Bahçe	4	7,8	Çikolata	1	1,9
Coğrafya	4	7,8	Gri	1	1,9
Yapboz	4	7,8	Kartopu	1	1,9
Nehir	3	5,7	Kış mevsimi	1	1,9
Yemek	3	5,7	Kişilik	1	1,9
İklim	2	3,9	Meyve tabağı	1	1,9
Kar tanesi	2	3,9	Müzik	1	1,9
Kütüphane	2	3,9	Otobüs	1	1,9
Tablo	2	3,9	Parmaklar	1	1,9

Türlü yemeği	2	3,9	Şehirler	1	1,9
Boya seti	1	1,9	Yağmur	1	1,9
Bukalemun	1	1,9	Yardım kumbarası	1	1,9
Toplam				52	100

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının karakteristik özellikleri ve zenginlikleri içeren bir unsur olarak kültür kategorisinde 26 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 52 öğretmen adayı üretmiştir. En sık kullanılan beş metafor; gökkuşağı (9 öğretmen adayı, %17,3), bahçe (4 öğretmen adayı, %7,8), coğrafya (4 öğretmen adayı, %7,8), yapboz (4 öğretmen adayı, %7,8), nehir (3 öğretmen adayı, %5,7) ve yemek kültürü (3 öğretmen adayı, %5,7) metaforlarıdır. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir. Her bir görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür gökkuşağı gibidir. Çünkü içerisinde her renkten, her çeşitten insanı barındırır. Tıpkı gökkuşağında olduğu gibi nasıl ki renkler hep birlikte oluşur, kültürde de farklılıklar da olsa birliktelikler vardır, farklılıklar, çeşitlilik olmadan kültür de tam olmaz.” (**Gökkuşağı metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Kültür bir meyve bahçesi gibidir. Özüne bakıldığında her meyve ağaçtan meydana gelir fakat onları birbirinden ayıran meyveleridir. Onun kimliğini oluşturan odur. Kültür de böyledir. İnsanlar dışarıdan baktığında hep aynı görünür fakat onları birbirinden ayıran sahip oldukları bölgenin kültürünü benimsemiş olmalarıdır.” (**Bahçe metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür coğrafya gibidir. Çünkü her yöreye göre farklılık gösterir.” (**Coğrafya metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Kültür bir yapboz gibidir. Çünkü yapboz farklı parçaların bir araya gelerek oluşturdukları bütünü gösterir. Kültür de insanların gelenek-görenek, yaşayış tarzları, inançları, alışkanlıkları, sanatları gibi parçaların bir araya gelmesiyle oluşur.” (**Yapboz metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür nehir gibidir. Çünkü kültür değişebilir, gelişebilir ve nesilden nesile aktarılabilir. Nehirler de durmadan akar, sürekli taşınır, aktarılır.” (**Nehir metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür yemek gibidir çünkü yemeklerin tarifleri değişmez baharatları değişebilir ama yemek hep aynı yemektir.” (**Yemek metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür iklim gibidir çünkü dünyanın her yerinde görülür ancak her bölgeye özel iklim olduğu gibi kültür de bölgeden bölgeye farklılık gösterir.” (**İklim metaforu**, Matematik Eğitimi, 2, erkek)

“Kültür kar tanesi gibidir. Çünkü her kar tanesi birbirinden farklıdır fakat bir bütünün parçasıdır.” (**Kar tanesi metaforu**, Sınıf Eğitimi, 2, erkek)

“Kültür kütüphane gibidir. Çünkü kütüphane içinde birçok zengin bilgiyi barındırır. Kültür de bir toplumun zenginliğidir.” (**Kütüphane metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

“Kültür, tablo gibidir. Çünkü fırçadan çıkan her bir vuruş dünyamızdaki farklı bir durumu yansıtır.” (**Tablo metaforu**, Matematik Eğitimi, 2, kadın)

“Türlü yemeği gibidir. Çünkü içinde her kesimden insanı barındırarak şekillenmiştir ve şekillenmeye devam etmektedir.” (**Türlü yemeği metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, erkek)

“Kültür boya seti gibidir çünkü içinde aynı kültürde olsalar da farklı farklı insanları barındırır. Boya setinde de aynıdır. Aynı kutuda olsalar da farklı renkte olan kalemler vardır.” (**Boya seti metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

“Kültür Bukalemun gibidir. Çünkü her kültürde farklı gelenekler ve düşünüş biçimi vardır ve bu değişen toplumla beraber kültür de değişir. Bu değişimi bukalemunun renk değişimine benzetebiliriz.” (**Bukalemun metaforu**, Matematik Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür tatlı bir çatışma gibidir çünkü herkesin kültürü kendine özgüdür ve bazı arada çatışmalar da olsa kültürleşmek çok güzeldir ve faydalıdır. Bizi bilmediğimiz diyarlara götürür.” (**Çatışma metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Çokolata gibidir, hayata tat katar.” (**Çokolata metaforu**, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, 4, erkek)

“Gri gibidir. İçinde hem olumlu (beyaz) hem de olumsuz (siyah) yönler barındırır.” (**Gri metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Kültür kartopu gibidir. Çünkü kartopu küçük bir top halinde iken insan eliyle birlikte kocaman bir kütle haline gelir. İşte toplumun sahip olduğu değerler de zamanla gelişir, zenginleşir, elden ele toplumdandan topluma büyür.” (**Kartopu metaforu**, Türkçe Eğitimi, 2, kız)

“Kültür kış mevsimi gibidir. Çünkü her mevsim gibi kendine has özellikleri vardır.” (**Kış mevsimi**, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri, 4, erkek)

“Kültür insanların kişilikleri gibidir. Çeşit çeşit ve değişiklerdir. İnsanı kişiliği oluşturduğu gibi kültürde insanı oluşturur.” (**Kişilik metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kadın)

“Meyve tabağı gibidir çünkü her ayrıntısı farklı lezzet verir.” (**Meyve tabağı metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kadın)

“Müzik gibidir. Çünkü her kültürün bir sesi vardır.” (**Müzik metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür otobüs gibidir. Çünkü güzergâh bellidir içinde farklı farklı yerlere gidecek bir sürü insan vardır. Ama bindikleri durak aynıdır. Nerele gidecek olurlarsa olsunlar bindikleri duraktan bir şeyler almışlardır ya da iz bırakmışlardır.” (**Otobüs metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür, bir elin beş parmağı gibidir. Çünkü hepsi birbirinden farklıdır. Ama baktığımızda bütün parmaklarımızın birleştiği bir el vardır. Kültür de farklılıkların birleşimidir.” (**Parmaklar metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür ülkemizdeki şehirler gibidir. Çünkü ülkemizde o kadar çok şehir var ve hepsinin yapısı, yerleşim yerleri, yemekleri farklıdır. Kültür de böyledir. Her yörenin kültürü farklıdır. Çok çeşitli kültürler vardır.” (**Şehirler metaforu**, Matematik Eğitimi, 1, kadın)

“Kültür bir yağmur gibidir. Çünkü yağmur yağdığında nasıl tüm insanların hayatını farklı açıdan etkiliyorsa; kültürde böyle etkiler. Her insanın hayatını farklı açıdan etkiler.” (**Yağmur metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür, yardım kumbarası gibidir. Nasıl ki kumbaraya her insan para atıp katkı sağlıyorsa, kültüre de her nesil maddi manevi katkı yapar ve bu birikime ortak olur.” (**Yardım kumbarası**, Türkçe Eğitimi, 3, kadın)

Tablo 5: Kaynak Olan ve Temel Oluşturan Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Öz	13	26,6	Binanın temeli	1	2
Aile büyükleri	9	18,4	Birikim	1	2
Can suyu	9	18,4	Dil	1	2
Maya	3	6,2	Ekmek	1	2

Hafıza	2	4,2	Hamur	1	2
İnanç	2	4,2	Kalp	1	2
Benlik	1	2	Un	1	2
Beyin	1	2	Yapı taşı	1	2
Binanın kolonu	1	2			
Toplam				49	100

Tablo 5 incelendiğinde öğretmen adaylarının kaynak olan ve temel oluşturan bir unsur olarak kültür kategorisinde 17 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 49 öğretmen adayı üretmiştir. En sık kullanılan beş metafor; öz (13 öğretmen adayı, %26,6), aile büyükleri (9 öğretmen adayı, %18,4), can suyu (9 öğretmen adayı, %18,4), maya (3 öğretmen adayı, %6,2), hafıza (2 öğretmen adayı, %4,2) ve inanç (2 öğretmen adayı, %4,2) metaforlarıdır. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir. Her bir görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür öz gibidir. Çünkü özü olmayan insan boşluktan ibarettir.” (**Öz metaforu**, Resim İş Eğitimi, 2, kadın)

“Aile büyükleri gibidir çünkü geçmişe bugüne yarına bir aynadır.” (**Aile büyükleri metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Kültür bir medeniyetin can suyudur. Çünkü can suyu bir canlıyı bir duyguyu ayakta tutar. Bu can suyunun beslediği canlılar ve duygular ile yaşamak insanlara heyecan verir. Kültür çok önemlidir ve bir milletin can suyu olduğu gibi milleti ayakta tutan yegâne unsurlardan en önemlisidir.” (**Can suyu**, Matematik Eğitimi, 2, erkek)

“Kültür "maya" gibidir. Çünkü ekmek nasıl mayasız olmazsa insan ve toplum da kültürsüz olamaz.” (**Maya metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür hafıza gibidir. Bir milletin asırlar boyunca oluşturduğu yaşam tarzlarının kodlarını içine alan bir bellektir. Çünkü kültür milletin yüzyıllar boyunca nesilden nesile bir miras olarak aktarıla gelmiştir.” (**Hafıza metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür, din (inanç) gibidir. Çünkü din (inanç), tek bir kavme, ırka ya da topluluğa ait değildir. Evrensel bir oluşum olan din (inanç), farklı unsurları bir araya getirebilen kabiliyete sahiptir. Kültür de farklı unsurları içinde barındırabilen bir kavramdır.” (**İnanç metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür kişinin benliği gibidir çünkü kültürünü yitiren kendi benliğini de yitirir.” (**Benlik metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, erkek)

“Beyin gibidir. Kültür sayesinde insan geçmişten geleceğe yön veriyorsa beyinde aynı işlevi görerek eskileri yenilerle ekleyerek ilerler.” (**Beyin metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür bir binanın kolonu gibidir. Çünkü kültür olmazsa toplumlar da ayakta duramaz ve kolonsuz bina gibi çöker.” (**Binanın kolonu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

“Kültür binanın temeli gibidir. Çünkü bir milleti ayakta tutar.” (**Binanın temeli metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kadın)

“Birlik gibidir, çünkü geçmişten gelir.” (**Birlik metaforu**, Sınıf Eğitimi, 2, erkek)

“Dil gibidir, çünkü her millette farklı her toplumun kendi özelliklerini yansıtır.” (**Dil metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür ekmek, gibidir. Çünkü eksikliğinde yok olursun.” (**Ekmek metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür hamur gibidir. Çünkü hamura ne şekil verirsek o şekilde pişer ve içine koyarsak bize lezzeti verir. Kültür de bulunduğumuz toplumun barındırdığı değerlerle bizi şekillendirir ve bizlere hangi toprakta yaşıyorsak onun lezzetini verir.” (**Hamur metaforu**, Matematik Eğitimi, 3 kadın)

“Kültür kalp gibidir. Çünkü uğrayanın izini taşır.” (**Kalp metaforu**, Matematik Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür un gibidir. Çünkü un çoğu yiyeceğin ana maddesidir. Benim babaannem bir evde un olduktan sonra o hane bireyleri aç kalmaz der. Her şeye katıktır un. Kültür de toplum için olmazsa olmazdır. Bir toplum geçmişiyile geleceğiyle kültürü ile var olur. Bir millet kültürüne sahip çıktığı sürece açıkta kalmaz, değerleriyle her daim diri olur.” (**Un metaforu**, Sınıf Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür toplumun yapı taşı gibidir. Toplumun inançlarını, geleneklerini, örf ve adetlerini oluşturan değerlerdir. Nesilden nesle aktarılır ve toplumun oluşmasında en önemli unsurdur.” (**Yapı taşı metaforu**, Sınıf Eğitimi, 2, kadın)

Tablo 6: Tanımlayıcı Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%
İnsan	6	23,1
Kimlik	6	23,1
Anne	5	19,3
Kitap	4	15,4
Baba	2	7,7
Anahtar	1	3,8
Ansiklopedi	1	3,8
Kardeş	1	3,8
Toplam	26	100

Tablo 6 incelendiğinde öğretmen adaylarının tanımlayıcı bir unsur olarak kültür kategorisinde 8 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 26 öğretmen adayı üretmiştir. En sık kullanılan beş metafor; insan (6 öğretmen adayı, %23,1), kimlik (6 öğretmen adayı, %23,1), anne (5 öğretmen adayı, %19,3), kitap (4 öğretmen adayı, %15,4) ve baba (2 öğretmen adayı, %7,7) metaforlarıdır. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir. Her bir görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür insan gibidir. Çünkü insan doğar büyür, gelişir ve ölür. Kültür de öyledir doğar, çevresindeki birçok kaynaktan beslenerek büyür ve gelişir ve her canlı gibi ölüme mahkumdur.” (**İnsan metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, erkek)

“Kültür kimlik gibidir. Çünkü kültür İnsanın her yönüyle ilgili özelliklerini yansıtır.” (**Kimlik metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür anne gibidir. Çünkü iyi bir şekilde yetişmek için onunla beraber büyümen lazım.” (**Anne metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür bir kitap gibidir. Her kitabın bir şeyler anlatması gibi kültür de insanların yaşayışlarını, örf adetlerini kısacası insanı insan yapan şeyleri anlatır.” (**Kitap metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, erkek)

“Babaya benzer çünkü bize şefkat verir, samimiyet verir.” (**Baba metaforu**, Sınıf Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür bir anahtar gibidir çünkü her şeyi açabilir.” (**Anahtar metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Kültür, ansiklopedi gibidir çünkü ansiklopedi bize çoğu şey hakkında bilgi verir kültür de aynı şekilde belli bir yöre, topluluk, insan hakkında çoğu bilgiyi verir.” (**Ansiklopedi metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

“Kültür kardeş gibidir. Çünkü bazen kurtulmak, kaçmak istersin yanından sabrın taşar ancak bazen de çok seversin, hep yanında olursun. Kültürden de kaçıp kurtulmak imkansızdır, bıcarsın, sana göre olmadığını düşünürsün. Bazen bazı kültürleri sever, ona uymaktan mutlu olursun. Ama ne olursa olsun o kültürle beraber büyüdüğün için tıpkı bir kardeş gibi, sen de onunla bir olmuşsundur.” (**Kardeş metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

Tablo 7: Temsil Edici Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%
Hayat	15	75
Nefes	3	15
Televizyon	1	5
Üslup	1	5
Toplam	20	100

Tablo 7 incelendiğinde öğretmen adaylarının temsil edici bir unsur olarak kültür kategorisinde 4 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 20 öğretmen adayı üretmiştir. Bu metaforlar; hayat (15 öğretmen adayı, %75), nefes (3 öğretmen adayı, %15), televizyon (1 öğretmen adayı, %5) ve üslup (1 öğretmen adayı, %5) metaforlarıdır. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir. Her bir görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür hayat gibidir. Çünkü farklı ögeler, farklı yer ve zamanlar, farklı insanlar tarafından oluşturulmuştur ve farklılıklarıyla güzeldir.” (**Hayat metaforu**, Matematik Eğitimi, 3, kadın)

“Almış olduğumuz nefes gibidir. Çünkü olmazsa olmazdır.” (**Nefes metaforu**, Matematik Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür televizyon gibidir. Çünkü içinde her şey vardır.” (**Televizyon metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, erkek)

“Kültür üslup gibidir. Çünkü üslup nasıl ki kişinin kimliğini yansıtıyorsa kültür de kişinin kimliğinin yerini tutar. Onun nasıl bir insan ve yaşam felsefesine sahip olduğunu gösterir.” (**Üslup metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, kadın)

Tablo 8: Yansıtıcı Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%
Ayna	13	72,3
Renk	2	11,2
Kıyafet	1	5,5
Kilim	1	5,5
Temsilci	1	5,5
Toplam	18	100

Tablo 8 incelendiğinde öğretmen adaylarının yansıtıcı bir unsur olarak kültür kategorisinde 5 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 18 öğretmen adayı üretmiştir. Bu kategorideki metaforlar; ayna (13 öğretmen adayı, %72,3), renk (2 öğretmen adayı, %11,2), kıyafet (1 öğretmen adayı, %5,5), kilim (1 öğretmen adayı, %5,5) ve temsilci (1 öğretmen adayı, %5,5) metaforlarıdır. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir. Her bir görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür ayna gibidir. Çünkü, kültürün kökleri değişme de bulunduğu dönemin toplum yapısını yansıtır.” (**Ayna metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür renkler gibidir. Çünkü bazı renkler bir şeye aittir ve o renk o cismi yansıtır. Kültür de renkler gibidir bir topluma aittir ve o toplumu yansıtır.” (**Renkler metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Kültür bir kıyafet gibidir çünkü insanların dışardan görünüşünü temsil eder.” (**Kıyafet metaforu**, Matematik Eğitimi, 2, erkek)

“Kültür kilim gibidir. Çünkü eklenen her ilmekle yeni bir desen oluşturan ipler nasıl ki kilimi oluşturuyorsa, her nesilde kendine has dokusunu, yaşamını bir sonraki nesle ekler.” (**Kilim metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Kültür temsilci gibidir. Çünkü milleti temsil eden bir bilgi birikimidir.” (**Temsilci metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, kadın)

Tablo 9: Birleştirici Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%
Köprü	5	35,8
Çatı	2	14,3
Göbek bağı	2	14,3
Sistem	2	14,3
İlaç	1	7,1
Kan bağı	1	7,1
Sarmaşık	1	7,1
Toplam	14	100

Tablo 9 incelendiğinde öğretmen adaylarının birleştirici bir unsur olarak kültür kategorisinde 7 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 14 öğretmen adayı üretmiştir. En sık kullanılan beş metafor; köprü (5 öğretmen adayı, %35,8), çatı (2 öğretmen adayı, %14,3), göbek bağı (2 öğretmen adayı, %14,3), sistem (2 öğretmen adayı, %14,3) ve ilaç (1 öğretmen adayı, %7,1) metaforlarıdır. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir. Her bir görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür köprü gibidir çünkü farklı toplumların birbirleriyle etkileşimini sağlar yani bir geçiş görevi görür.” (**Köprü metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, kadın)

“Çatı gibidir. İnsanları altında toplar.” (**Çatı metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, erkek)

“Kültür göbek bağı gibidir. Çünkü kültürden kopmak istesen de hep bir bağ bir ilişki kalır. İkisinde de kopamazsın.” (**Göbek bağı metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür, sistem gibidir. Çünkü, sistem birbiriyle etkileşim halinde olan bir parçalar bütünüdür. Kültür de buna benzer. Sanat, hukuk, ekonomi, toplum, birey, inanç gibi birbiriyle etkileşim halinde olan bir parçalar bütünüdür.” (**Sistem metaforu**, Sınıf Eğitimi, 4, erkek)

“İlaç gibidir, diri tutar, ayaklandırır.” (**İlaç metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür kan bağı gibidir. İnsanlar arasında bağ kurar.” (**Kan bağı metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür sarmaşık gibidir. Çünkü bağlandığı yere yayılır.” (**Sarmaşık metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 3, erkek)

Tablo 10: Değerli Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%
Hazine	7	70
Altın kolye	1	10
Kıymetli eşya	1	10
Yıllanmış kahve	1	10
Toplam	10	100

Tablo 10 incelendiğinde öğretmen adaylarının değerli bir unsur olarak kültür kategorisinde 4 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 10 öğretmen adayı üretmiştir. Bu kategorideki metaforlar; hazine (7 öğretmen adayı, %70), altın kolye (1 öğretmen adayı, %10), kıymetli eşya (1 öğretmen adayı, %10) ve yıllanmış kahve (1 öğretmen adayı, %10) metaforlarıdır. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir. Her bir görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür bir hazine gibidir. Çünkü geçmişimizin yansıması olan ve geleceğe mirasımız olan kültür, bir hazine gibi zengin ve değerlidir.” (**Hazine metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kadın)

“Kültür bir altın kolye gibidir. Çünkü değerini hiç kaybetmez ve ömür boyu boynumuzda taşırız.” (**Altın kolye metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

“Kültür, kıymetli bir eşyamız gibidir. Çünkü onu her zaman korur, ona sahip çıkarız.” (**Kıymetli eşya metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, kadın)

“Kültür yıllanmış bir kahve gibidir çünkü maneviyatı fazladır.” (**Yıllanmış kahve metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

Tablo 11: Aidiyet Hissi Oluşturan Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%
Ev	2	40
Benimseyiş	1	20
Can	1	20
Vatan	1	20
Toplam	5	100

Tablo 11 incelendiğinde öğretmen adaylarının aidiyet hissi oluşturan bir unsur olarak kültür kategorisinde 4 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 5 öğretmen adayı üretmiştir. Bu kategorideki metaforlar; ev (2 öğretmen adayı, %40), benimseyiş (1 öğretmen adayı,

%20), can (1 öğretmen adayı, %20) ve vatan (1 öğretmen adayı, %20) metaforlarıdır. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir. Her bir görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Bir ev gibidir çünkü bizim kim olduğumuz, bizi biz yapan değerlerin ne olduğunu ancak bu evde yaşadıklarımız ve bu ev içinde başkalarına yaşattıklarımız gösterir.” (**Ev metaforu**, Matematik Eğitimi, 3, kadın)

“Benimseyiş gibidir. Çünkü insan yaşadığı coğrafyanın koşullarına göre hayatını şekillendirir. Bulunduğu coğrafyaya uyum sağlamak zorundadır ve bu yüzden benim için kültürü kültür yapan insanın coğrafyasıdır.” (**Benimseyiş metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür canımız gibidir. Çünkü her zaman onu koruyup kollamaya çalışırız.” (**Can metaforu**, Sosyal Bilgiler Eğitimi, 2, kız)

“Vatan gibidir. Büyük önem arz eder.” (**Vatan metaforu**, Sınıf Eğitimi, 2, erkek)

Tablo 12: Yol Gösterici Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%
Ay	1	20
Işık	1	20
Kuzey Yıldızı	1	20
Öğretmen	1	20
Pusula	1	20
Toplam	5	100

Tablo 12 incelendiğinde öğretmen adaylarının yol gösterici bir unsur olarak kültür kategorisinde 5 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 5 öğretmen adayı üretmiştir. Bu kategorideki metaforlar; ay (1 öğretmen adayı, %20), ışık (1 öğretmen adayı, %20), Kuzey Yıldızı (1 öğretmen adayı, %20), öğretmen (1 öğretmen adayı, %20) ve pusula (1 öğretmen adayı, %20) metaforlarıdır. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda verilmiştir. Her bir görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür ay gibidir, toplumu aydınlatır.” (**Ay metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür ışık gibidir. Çünkü geçmişimize de geleceğimizde aydınlık verir.” (**Işık metaforu**, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 3, kadın)

“Kuzey Yıldızı gibidir. Çünkü yol gösterir.” (**Kuzey Yıldızı metaforu**, Sınıf Eğitimi, 3, erkek)

“Kültür bir öğretmen gibidir çünkü ne kadar çok şey biliyor olsak da kültürden öğreneceklerimiz her zaman önemlidir.” Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, 2, kadın)

“Kültür bir pusula gibidir. Çünkü insanlar yönünü kaybedeceği zaman devreye girer ve doğru yolda ilerlemeni sağlar.” (**Pusula metaforu**, Türkçe Eğitimi, 3, kadın)

Tablo 13: Geleneği Yaşatan Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%
Toprak	3	100
Toplam	3	100

Tablo 13 incelendiğinde öğretmen adaylarının geleneği yaşatan bir unsur olarak kültür kategorisinde 1 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 3 öğretmen adayı

üretmiştir. Bu kategorideki metafor; toprak (3 öğretmen adayı, %100) metaforudur. Bu kategoriye ait öğretmen adaylarının görüşlerinden bir tanesi aşağıda verilmiştir. Bu görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür toprak gibidir. Nasıl ki toprakta türlü bitkiler, meyveler ve diğer hububatlar yetişiyorsa bir milletin kültürü de çeşitli zenginlikleri ve renkleri barındırır. Bu yönüyle kültür, bizlere hayat veren köklerimiz saldıgımız toprak gibidir.” (Toprak metaforu, Türkçe Eğitimi, 3, kadın)

Tablo 14: Biçimlendirici Bir Unsur Olarak Kültür

Metafor	f	%
Heykeltıraş	1	100
Toplam	1	100

Tablo 15 incelendiğinde öğretmen adaylarının biçimlendirici bir unsur olarak kültür kategorisinde 1 adet metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforları toplam 1 öğretmen adayı üretmiştir. Bu kategorideki metafor; heykeltıraş (1 öğretmen adayı, %100) metaforudur. Bu kategoriye ait görüş aşağıda verilmiştir. Bu görüşün yanında parantez içinde ilgili metafor, öğretmen adayının ana bilim dalı, sınıfı ve cinsiyeti sırasıyla verilmiştir.

“Kültür heykeltıraş gibidir o kültürle etkileşime giren kişiler ise heykeltıraşın çamuru gibidir. Çünkü çamur ham maddedir çamur heykeltıraşa göre şekil alır. Kültürde de etkileşime giren insan o kültüre göre şekil alır. Heykeltıraş da deneyim ve tecrübesiyle şekil verir kültür de ezelden birimlerle şekil verir ve ürün ortaya çıkar.” (Heykeltıraş metaforu, Matematik Eğitimi, 2, kadın)

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmen adaylarının “kültür” kavramına yönelik algılarını metafor aracılığı ile ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada, eğitim fakültesinde farklı ana bilim dallarında öğrenim gören 277 öğretmen adayı “kültür” kavramına yönelik toplam 112 adet metafor üretmişlerdir. Bu durum öğretmen adaylarının bu kavrama yönelik çok çeşitli algılarının mevcut olduğunun bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Kültür, çok fazla unsura sahip olmakla birlikte tarihsel süreçte farklı dönemlerde yeni anlamlar kazanarak varlığını devam ettirmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde ise iki yüze yakın kültür tanımı karşımıza çıkmaktadır (Kuçuradi, 2009, s. 52-53). Kültüre yönelik tanımlamalarda bile böyle bir çeşitlilik söz konusuysa, kültüre ilişkin metaforlardaki çeşitlilik de olağandır. Öğretmen adaylarının kendi yetiştikleri kültürel ortamın bu kavrama ait algılarında da ne derece etkili olduğu da böylece görülmektedir. Ayrıca metaforlardaki çeşitlilik bu kavramın tek bir metafor ile açıklanamayacağına bir göstergesidir denilebilir.

Öğretmen adaylarının en çok tercih ettikleri metaforlar; ağaç (f=23), hayat (f=15), ayna (f=13), öz (f=13), miras (f=11), aile büyükleri (f=9), can suyu (f=9), gökkuşağı (f=9), hazine (f=7), insan (f=6) ve kimlik (f=6) şeklindedir. Öğretmen adaylarının ürettikleri bu metaforların olumlu anlam taşıdıkları belirlenmiştir. Bu metaforlardan kültür kavramının köklü bir yapıya sahip olması, toplumun özelliklerini yansıtması, insanın özünü oluşturan bir yapıda olması, atalarımızdan bize miras kalması, toplumu besleyen bir yapıda olması, çok değerli ve sahip çıkılması gereken bir unsur olması ve kimliğimizin bir parçası olması anlamları ortaya çıkmıştır. Akyol ve Kızıltan’ın (2019) yaptıkları çalışmada kültür kavramıyla ilgili en çok “ayna” metaforunun üretildiği görülmektedir. Bu durum kültürün geçmişi yansıtmaya özellikleri bağlamında bu çalışmanın sonuçları ile örtüşmektedir. Çelikten (2006) de çalışmasında, eğitim sistemimize giren kültür metaforlarından sosyal yapışkan metaforunda kültürün birleştirici ve yansıtıcı yönünü ele almaktadır. Öğretmen adaylarının kültüre bu tarz olumlu ve değer veren anlamlar yüklemeleri gelecekte yürütecekleri öğretmenlik mesleğinde karşılaştıkları farklı kültürlerden insanlara yaklaşımlarını da olumlu etkileyecektir. Bu bağlamda bir bakıma kültür elçisi görevini üstlenen geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarının “kültür” kavramına dair olumlu algıları bu görevi layıkıyla yerine getireceklerinin bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

Öğretmen adaylarının bu araştırma kapsamında ürettikleri metaforlar 11 kategori altında toplanmıştır. Bunlar “Sürekliliği sağlayan bir unsur olarak kültür”, “Karakteristik özellikleri ve zenginlikleri içeren bir unsur olarak kültür”, “Kaynak olan ve temel oluşturan bir unsur olarak kültür”, “Tanımlayıcı bir unsur olarak kültür”, “Temsil edici bir unsur olarak kültür”, “Yansıtıcı bir unsur olarak kültür”, “Birleştirici bir unsur olarak kültür”, “Değerli bir unsur olarak kültür”, “Aidiyet hissi oluşturan bir unsur olarak kültür”, “Yol gösterici bir unsur olarak kültür”, “Geleneği yaşatan bir unsur olarak kültür” ve “Biçimlendirici bir unsur olarak kültür” kategorileridir. Bu kategoriler incelendiğinde “kültür” kavramının sürekliliği sağlayan, karakteristik özellikleri olan, zenginlikler içeren, topluma kaynaklık edip o toplumu tanımlayan ve temsil eden birleştirici ve değerli bir yapıda olduğu belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulguların böyle yoğun ve olumlu yapıda bir “kültür” tanımının ortaya çıkmasına neden olması öğretmen adaylarının kültüre dair algılarının üst düzey bir biçimde olduğunu göstermektedir. Buna benzer kategoriler Çelikten’in (2006) yapmış olduğu çalışmada da ortaya çıkmıştır. Diğer yandan kültürün sürekliliği sağlayan ve gelenekleri yaşatan özellikleri bağlamında Akpınar ve Genç (2017) tarafından yapılan araştırma sonucunda ortaya konan, belirli bir süreç içinde oluşan maddi ve manevi birikim şeklindeki kültür tanımıyla benzerlik göstermektedir. Erişti ve Belet’in (2010), öğrencilerin kültür algısındaki ortak özelliklerden kültürün nesilden nesile aktarılması ve önemli bir geçmişinin olması ile Ünlü’nün (2012), öğrencilerin kültür kavramını daha çok geçmişle ilişkilendirmelerine ilişkin araştırma sonuçları da bu sonuçla örtüşmektedir.

Bu çalışma kapsamında, öğretmen adaylarının “kültür” kavramına yönelik ürettikleri metaforların, algıları ortaya çıkarmada önemli bir araç olduğu belirlenmiştir. Metaforlar, anlaşılmayan konuların daha kolay bir şekilde anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu bakımdan, öğretmen adaylarının metafor kavramını anlayarak ileriki meslek yaşantılarında kullanabilmeleri gerekmektedir. Çünkü metafor kavramı öğretmen adaylarının mesleki yaşantılarında karşılaştıkları sorunların çözümünde kullanacakları bir araç olacaktır. Bu bakımdan, gelecek nesilleri yetiştirecek olan öğretmen adayları için nitelikli öğretmen eğitimi önem arz etmektedir.

4.1. Öneriler

Kültür kavramı gibi çok boyutlu ve anlaşılması güç bir kavramın metaforlar yoluyla anlaşılır bir hale getirilebileceği düşünülmektedir. Kültür kavramının farklı bileşenlerine ve ifade ediş biçimlerine dair metaforik algıların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılabilir.

Ülke çapında farklı üniversitelerin eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adaylarıyla benzer çalışmalar yapılabilir. Bu çalışmalar ışığında öğretmen adaylarının kültürel kavramlara yönelik farkındalık düzeyleri belirlenebilir. Ayrıca bu veriler doğrultusunda farklı eğitim etkinlikleri düzenlenerek, uygulanabilir.

Bu çalışma meslek öncesi dönemde olan öğretmen adayları ile yürütülmüş olup, kültürel farkındalığın ortaya çıkarılabilmesi adına öğretmenler ile de benzer metaforik çalışmalar yürütülebilir.

Bu çalışmada veriler öğretmen adayları tarafından doldurulan bir form aracılığıyla toplanmıştır. Öğretmen adaylarıyla veya farklı eğitim paydaşlarıyla verilen yanıtlara yönelik yüz yüze görüşmeler yapılarak daha derinlemesine çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akpınar, M. ve Genç, İ. (2017). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültür kavramına ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(1), 249-268.
- Akyol, C., ve Kızıltan, Ö. (2019). Öğretmen adaylarının kültür kavramına ilişkin metaforları. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(2), 937-961.
- Arıkan, R. A. (2021). Kimlik ve kültür. N. Tüfekçi ve diğerleri (Ed.), Eurasian Conference on Language and Social Sciences: Vol. XI. (s. 530-541) . Gjakova, Kosova.
- Ay, T. S., Fidan, N. K. (2013). Öğretmen adaylarının “Kültürel Miras” kavramına ilişkin metaforları. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(12), 1135-1152.
- Aydın, F. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(3), 1293-1322.
- Bulut, S. (2019). TRT Türk Halk Müziği repertuarındaki türkülerin müzik öğretim programındaki değerlere göre değerlendirilmesi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Büyükyıldız, H. Z. (2015). *Türk halk müziği-Ulusal Türk müziği*. İstanbul: Arı Sanat Yayınevi.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve öğretmen metaforları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 269-283.
- Erdoğan, G. (2018). Sivas'ta bağlama yapımı ve ustaları. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 11(23), 77-89.
- Eroğlu, T. (2017). Türkü nedir?. *Kesit Akademi Dergisi*, 7, 78-91.
- Erişti, S. D. ve Belet, Ş. D. (2010). İlköğretim öğrencilerinin yazılı anlatım ve resimlerinde kültür algıları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(33), 245-264.
- Kuçuradi, İ. (2009). *Uludağ konuşmaları-özgürlük, ahlak, kültür kavramları*. Ankara: Türkiye Felsefe Kurumu.
- Morgan, G. (1998). *Yönetim ve örgüt teorilerinde metafor*. (Çev: G. Bulut). İstanbul, MESS Yayınları.
- Noyes, A. (2004). (Re) Producing mathematics teachers: A sociological perspective. *Teaching Education*, 15(3), 243-256.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum* (4. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ünlü, İ. (2012). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin kültür algılarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 77-92.
- Yüksek Öğretim Kurumu (2018). Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları Uygulama Yönergesi.